

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
„Предузећа за поштански саобраћај Републике Српске" а.д.
Бања Лука за период 01.01-31.12.2016. године**

Број: РВ061-17

Бања Лука, 21.12.2017. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	3
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	3
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	6
	Извјештај о ревизији усклађености	6
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	7
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ.....	8
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	9
	1. Увод	9
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	9
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола	10
	4. Набавке.....	14
	5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана	14
	6. Финансијски извјештаји.....	16
	6.1. Биланс успјеха	16
	6.1.1. Приходи.....	16
	6.1.2. Расходи	17
	6.1.3. Финансијски резултат.....	21
	6.2. Биланс стања.....	21
	6.2.1. Актива	21
	6.2.2. Пасива.....	25
	6.2.3. Ванбилансна евиденција	27
	6.3. Биланс новчаних токова	27
	6.4. Временска неограниченост пословања	28
	6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	29
	6.6. Напомене уз финансијске извјештаје	29

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја „Предузећа за поштански саобраћај Републике Српске“ а.д. Бања Лука који обухватају: Биланс стања – Извјештај о финансијском положају, Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату у периоду, Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине и Извјештај о промјенама на капиталу са стањем на дан 31. децембар 2016. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, финансијски извјештаји „Предузећа за поштански саобраћај Републике Српске“ а.д. Бања Лука, истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2016. године, финансијску успјешност, токове готовине и промјене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 1200-1810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо спровели у складу са ISSAI 30 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и укупном резултату у ревидираном периоду.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на дато мишљење скрећемо пажњу на наведено под тачком 6.2.1.1. извјештаја:

На основу успостављене евиденције о документованости власништва на непокретностима утврђено је да Предузеће за одређене непокретности исказане у пословним књигама не посједује доказе о власништву, те је у току поступак усклађивања са стањем у земљишним књигама и

тачком 6.2.2.3. извјештаја:

У току 2016. године Пореска управа Републике Српске донијела је више рјешења о принудној наплати пореског дуга (3.779.464 КМ), затезних камата (267.551 КМ) и трошкова принудне наплате (197.739 КМ) и извршила принудну наплату, док су истовремено постојала ненаплаћена потраживања од Пореске управе и других буџетских корисника на која је Предузеће такође обрачунало затезне камате (968.796 КМ). На дан 31.12.2016. године исказане су обавезе према Пореској управи Републике Српске за порезе и доприносе на лична примања у износу од 4.587.844 КМ и потраживања од Пореске управе Републике Српске и других

буџетских корисника (укључујући кориснике буџета јединица локалне самоуправе и фондове) у износу од 4.758.042 КМ, за које нису извршене пријаве обавеза од стране буџетских корисника у систем мултилатералне компензације, због чега је Предузеће остало без могућности наплате наведених потраживања.

Временска неограниченост пословања

Као што је наведено у Напоменама уз финансијске извјештаје за 2016. годину, по питању законске обавезе праћења покривености трошкова приходима и утврђивања потребе субвенционисања из буџета Републике Српске у циљу обезбјеђења континуитета пословања, на тржишту су присутна ограничења везана за остваривање прихода у складу са чланом 9. Закона о поштанским услугама Републике Српске (дефинише резервисане услуге) из разлога што се писмоносне пошиљке за које је прописано да их може преносити само Предузеће не достављају истом на пренос, већ их достављају правна лица самостално, против којих је Предузеће покренуло судске поступке за накнаду штете по основу изгубљене добити. У случају непокривености трошкова приходима, средства се у складу са чланом 27. став 4. наведеног закона, обезбјеђују из буџета Републике Српске у складу са Законом о извршењу буџета.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2016. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да ли финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје. Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

---

4 *Извјештај о проведеној финансијској ревизији „Предузећа за поштански саобраћај Републике Српске“ а.д. Бања Лука за период 01.01-31.12.2016. године*

Због чињенице да се ревизија спроводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене. Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја. Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола, који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 21.12.2017. године

В.д. главног ревизора

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење

Уз ревизију финансијских извјештаја „Предузећа за поштански саобраћај Републике Српске“ а.д. Бања Лука за 2016. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације приказане у финансијским извјештајима Предузећа за поштански саобраћај Републике Српске а.д. Бања Лука за 2016. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Предузећа за поштански саобраћај Републике Српске а.д. Бања Лука обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање „Предузећа за поштански саобраћај Републике Српске“ а.д. Бања Лука.

Бања Лука, 21.12.2017. године

В.д. главног ревизора

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручујемо директору Предузећа да обезбиједи да се:

- 1) у складу са MPC 16 - Некретнине, постројења и опрема, параграф 51, изврши процјена корисног вијека нефинансијске имовине (софтвер) и изврше потребна евидентирања;
- 2) дугорочна потраживања која доспијевају у наредној години класификују на дан биланса стања као краткорочна, у складу са MPC JC 1- Презентација финансијских извјештаја, параграф 66 тачка ц).
- 3) рачуноводствена политика за сумњива и спорна потраживања утврђена интерним актом усклади са чланом 14. став 7. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;
- 4) објављивања у Напоменама уз финансијске извјештаје врше на систематичан начин у складу са MPC JC 1 - Презентација финансијских извјештаја, параграф 113.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручујемо руководству Предузећа да :

- 1) обезбиједи правовремено доношење планова рада (трогодишњег и годишњег), као и програма инвестиција у циљу ефикасније реализације истих;
- 2) у сарадњи са Пореском управом, у циљу елиминисања негативних ефеката (обрачуна затезних камата, блокада рачуна и обрачуна додатних трошкова принудне наплате), изнађе могућност измирења међусобних обавеза и потраживања.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

1. Законом о поштанским услугама Републике Српске;
2. Закон о јавним предузећима;
3. Закон о привредним друштвима;
4. Закон о јавним набавкама;
5. Закон о доприносима;
6. Закон о порезу на доходак;
7. Правилник о примјени Закона о порезу на доходак;
8. Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске;
9. Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

„Предузеће за поштански саобраћај Републике Српске“ а.д. Бања Лука (у даљем тексту: Предузеће) је правни сљедбеник Јавног основног државног предузећа за поштански саобраћај Републике Српске, са п.о. Бања Лука, које је основано на основу Одлуке Владе Републике о подјели Јединственог јавног предузећа ПТТ саобраћаја Републике Српске на ЈОДП за Телекомуникације Републике Српске и ЈОДП за поштански саобраћај Републике Српске од 10.12.1996. године (“Службени гласник Републике Српске”, број 30/96).

Рјешењем Основног суда у Бањој Луци од 25.12.2002. године уписана је статусна промјена, тј. власничка трансформација у складу са Законом о приватизацији државног капитала у предузећима (“Службени гласник Републике Српске” број 24/98), организовање и усклађивање нормативних аката са одредбама Закона о предузећима (“Службени гласник Републике Српске” број: 24/98) и промјена броја адресе. У међувремену вршено је неколико измјена у регистрацији ради промјена у називу фирме, усклађивања са номенклатуром занимања, промјена лица за заступање и усклађивања општих аката са Закона о привредним друштвима („Службени гласник Републике Српске“ број 127/08 и 58/09), те усклађивање дјелатности са Уредбом о класификацији дјелатности („Службени гласник Републике Српске“ број 119/10).

Основна дјелатност Предузећа је пружање универзалних поштанских услуга, које су дефинисане Законом о поштанским услугама Републике Српске (Службени гласник Републике Српске број 30/10, 38/10 и 78/11).

Органи Предузећа су: Скупштина акционара, Надзорни одбор и Управа коју чине директор и извршни директори. Надзорни одбор именује Скупштина акционара која бира и именује и чланове одбора за ревизију, на приједлог Надзорног одбора.

Предузеће према параметрима из чл. 5. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 94/15) сврстава се у велика предузећа, а пословање обавља преко рачуна отворених код пословних банака у домаћој и иностраној валути.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији за период 01.01-31.12.2016. године Предузеће није имало примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске извршила је ревизију финансијских извјештаја Предузећа за 2003 и 2004. г. и сачинила извјештај у којем је дато 43 препоруке. С обзиром на чињеницу да је од претходне ревизије финансијских извјештаја протекло период дужи од пет година, провођење препорука из претходног извјештаја није предмет ове ревизије.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

У Предузећу је у 2016. години био у примјени значајан број интерних аката којима су дефинисане поједине активности пословања које су груписане у сљедеће области: правних, општих и послова људских ресурса; поштанског саобраћаја; органа предузећа; рачуноводства и финансија; унутрашње контроле; интерне ревизије; финансијских услуга; маркетинга; информационо-комуникационих технологија и развоја; инвестиција и набавке и логистике.

Правилником о организацији рада у Предузећу за поштански саобраћај Републике Српске а.д. Бања Лука, дефинисано је да су за обављање техничко-технолошких послова, из дјелатности Предузећа, којима се обезбјеђује уредно и непрекидно одвијање поштанског саобраћаја и функционисање као јединственог пословног и правног субјекта, утврђени организациони дијелови: Управа (директор и извршни директори), Дирекција (области и службе) и радне јединице (одсјеци и поште). Саставни дио овог правилника су: глобална шема макроорганизације, организационе шеме области и шема техничке подјеле рада у Предузећу. У шеми макроорганизације умјесто организационих дијелова који су у наведеном правилнику дефинисани као области наведене су руководне функције, те је потребно извршити усклађивање.

Правилником о систематизацији радних мјеста у Предузећу за поштански саобраћај Републике Српске а.д. Бања Лука систематизовано је 1.067 радних мјеста са укупно 2.340 извршилаца. На дан 31.12.2016. године у радном односу било је 2.282 извршиоца.

Укупно посматрано, у 2016. години број запослених на неодређено вријеме смањен је за 20, а на одређено вријеме повећан за 55 извршилаца. Повећање запослених на одређено вријеме услиједило је због чињенице да је по основу боловања у току године просјечно мјесечно одсуствовало са посла 111 радника, те да се ради углавном о технолошким радним мјестима, која су значајна за функционисање технолошког процеса рада свих организационих дијелова Предузећа.

У току године запослена су четири извршна директора, који су засновали радни однос након проведених конкурсних процедура, а по указаној потреби за попуњавањем технолошких радних мјеста Предузеће је достављало Заводу за запошљавање Републике Српске пријаву о потреби за радницима у складу са одредбама става 2. члан 17. Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености (оглашавање врши Завод за запошљавање Републике Српске).

У Предузећу су организоване Служба унутрашње контроле и Служба контроле квалитета, које су за свој рад одговорне директору Предузећа.

Интерна контрола дефинисана је Правилником о интерним контролама и интерним контролним поступцима и Правилником о начину и поступку вршења унутрашње контроле функционисања поштанског саобраћаја.

У току су активности усклађивања интерних аката у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16) који је ступио на снагу крајем 2016. године.

Правилником о интерним контролама и интерним контролним поступцима дефинисано је контролно окружење, процјена ризика, контролне активности (административне и рачуноводствене), комуникације и информације и мониторинг.

Правилником о начину и поступку вршења унутрашње контроле функционисања поштанског саобраћаја дефинисано је да контролу обављају самостални контролори за поштански саобраћај и самостални контролор за радно правне послове. Функција унутрашње контроле поштанског саобраћаја успостављена је јединствено на нивоу Предузећа и врши се непосредно на радном мјесту или прегледом документације уз анализу обављене контроле и предлагање рјешења надређеном органу на основу резултата контроле. У поновљеним контролама самостални контролори обавезно контролишу извршење наложених мјера из претходне контроле. Контрола се обавља на основу усвојеног плана за текућу пословну годину и налога за контролу.

Служба унутрашње контроле сачинила је Извјештај о извршеним контролама за период јануар-децембар 2016. године који је усвојен од стране Управе Предузећа 30.03.2017. године. Према наведеном извјештају у 2016. години вршене су контроле од стране самосталног контролора за радно-правне послове, за материјално-финансијско пословање и поштански саобраћај у свим радним јединицама за поштански саобраћај.

Неправилности констатоване у извјештајима самосталних контролора упућују на ризике везане за настајање материјално значајних грешака и неусклађености за основне пословне активности које утичу на финансијске извјештаје као и остварење главних циљева пословања, те након анализе истих доносе се интерни акти којима се успостављају одређене контролне активности (или врше измјене и допуне постојећих).

Информације и комуникације дефинисане су Правилником о интерним контролама и интерним контролним поступцима и одвијају се током провођења редовних активности у складу са описом послова и надлежностима. Наведеним правилником утврђени су поступци информисања интерни и екстерни и линија комуникације која иде хијерархијски од управе до непосредних извршилаца по свим основама, те да се обавља искључиво по конкретним пословним догађајима.

Правилником о интерним контролама и интерним контролним поступцима дефинисано је да попустке надгледања провођења интерних контролних поступака, те провођења одредби наведеног правилника врши Одјељење интерне ревизије које је одговорно Одбору за ревизију. Такође је дефинисано да Одбор за ревизију може образовати ad hoc комисије с циљем надгледања провођења појединих или група интерних контролних поступака, те да су директор Одјељења интерне ревизије и ad hoc комисије дужни сачинити извјештај о надгледању интерних контролних поступака, утврдити евентуалне пропусте и одговорност лица и предложити мјере за отклањање утврђених недостатака.

У складу са Законом о јавним предузећима именован је одбор за ревизију и успостављено Одјељење за интерну ревизију. Организација и рад Одјељења интерне ревизије дефинисани су Правилником о интерној ревизији. Одјељење интерне ревизије сачинило је Годишњу студију ризика за 2016. годину и План рада интерне ревизије за 2016. годину којим су планиране ревизије: пописа, набавки, зарада и накнада зарада и измирење обавеза по основу личних примања, ревизија потраживања, утврђивање тачности и комплетности документације за настанак потраживања и исправке вриједности, ревизија полугодишњег финансијског извјештаја, двије специјалне ревизије по захтјеву Одбора за ревизију и Управе предузећа и редовно разматрање Извјештаја о раду Службе унутрашње контроле.

Сачињен је Извјештај о раду Одјељења интерне ревизије за период 01.01-31.12.2016. године, у коме је наведено да су обављене све ревизије дефинисане Планом рада интерне ревизије за 2016. годину и извршена су 4 прегледа по захтјеву Управе предузећа.

У 2016. години рађена је ревизија финансијских извјештаја Предузећа за 2016. годину од стране независног ревизора и дато позитивно мишљење са скретањем пажње.

Према наведеном, у Предузећу су у 2016. години биле успостављене интерне контроле са већом заступљеношћу накнадних контрола, односно контрола након проведених одређених пословних активности, које су обављали самостални контролори у свим областима пословања. Налази самосталних контролора континуирано су разматрани од стране руководства у циљу предузимања одговарајућих мјера у погледу спрјечавања настајања негативних ефеката. Надзор је вршен од стране интерне ревизије која је организована у складу са Законом о јавним предузећима, чије се препоруке од стране руководства уважавају и проводе, а активности усклађивања са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске још су у току.

Предузеће је провело редовни годишњи попис на дан 31.12.2016. године. Поступак пописа започет је доношењем Рјешења о именовању централне комисије за попис од стране директора Предузећа. Централна пописна комисија сачинила је План рада и 23.11.2016. године доставила је обавјештења о годишњем попису имовине и обавеза Дирекцији и свим радним јединицама, а накнадно је достављено упутство са одређеним обрасцима. По овлашћењу директора Предузећа, извршни директор за Област рачуноводства и финансија и директори радних јединица донијели су рјешења о именовању комисија за попис које су прије отпочињања пописа, сачиниле планове пописа. Прије пописа извршено је усаглашавање обавеза и потраживања путем извода отворених ставки и извршене су друге припремне радње непосредно прије пописа. На основу натуралних пописних листа, које су по извршеном попису овјерене од стране лица одговорног за организацију и правилност пописа, сачињене су пописне листе са исказаним стварним и књиговодственим стањем, количински и вриједносно, и утврђене разлике. Пописне комисије сачиниле су извјештаје о попису појединих средстава и обавеза и доставиле Централној пописној комисији, која је сачинила Извјештај о извршеном редовном годишњем попису на дан 31.12.2016. године на нивоу Предузећа. Извјештај Централне пописне комисије разматран је од стране Управе Предузећа, Одбора за ревизију и Надзорног одбора који је донио Одлуку о усвајању Извјештаја о извршеном редовном годишњем попису на дан 31.12.2016. године, на основу које су евидентирани утврђене разлике, расход и отпис, односно извршено је усклађивање књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.

Извјештај Централне пописне комисије садржи податке о стању по попису, књиговодствено стање и утврђене разлике, али није сачињен на систематичан начин и у форми која потврђује свеобухватност пописа, што потврђује чињеница да се ревизија увјерила да су на дан 31.12.2016. године постојале обавезе по повученом кредиту за одржавање дневне ликвидности у износу од 75.946 КМ (овердрафт кредит који је коришћен за потребе обављања финансијских услуга за друге кориснике и води се у ванбилансној евиденцији).

Предузеће је код евидентирања набавки сталних средстава, материјала и робе користило одређене прелазне рачуне као контролне, али исти носе одређени ризик, јер је поступано на слједећи начин:

- све набавке сталних средстава евидентирају се на одговарајуће рачуне средстава у припреми и са активирањем путем сторна преносе на рачун опреме у припреми (027300), независно да ли се ради о опреми или објектима, а затим се врши пренос на рачуне средстава у употреби. Наведени рачун води се у евиденцији под називом средства за рад у припреми, а према писаном образложењу од 22.11.2017. године, користи се као прелазни рачун у сврху контроле. Стање наведеног рачуна на дан 31.12.2016. је нула, те није имао утицаја на стање исказане опреме и објеката у припреми, али се због наведеног начина евидентирања јавља веома значајан број сторнираних трансакција које су евидентирани у главној књизи, а објекти у припреми у одређеном тренутку исказани су као опрема у припреми, због чега наведена контролна активност није довољно поуздана,
- код набавке опреме, материјала или робе, за све набавке врши се задужење магацина на основу примке и одобрење рачуна обавеза за нефактурисану реализацију (4321000) аналитички по добављачима, а на основу фактура затвара се рачун обавеза за нефактурисану реализацију и одобрава рачун обавеза према добављачима (4320000). У писаном образложењу од 22.11.2017. године, наведено је да је улога рачуна обавезе за нефактурисану реализацију контролна, односно ако је стање потражно то значи да је роба дошла у магацин, а није дошла фактура и обрнуто ако је стање овог рачуна дуговно да је дошла фактура а није роба запримљена у магацин. Уз чињеницу да су поједине фактуре евидентирани преко двадесет дана прије задужења, овакав начин поступања носи ризик да може доћи до евидентирања фактура у текућој, а задужења у наредној години, што би довело до нетачног исказивања обавеза према добављачима у финансијским извјештајима (дошло би до пребијања). Осим наведеног, исказивање нефактурисане реализације у случају када је фактура стигла (у доста случајева фактура и оптпремница су садржане у једном документу) не одражава стварни пословни догађај, те се наведена контролна активност не може сматрати ефикасном. У наведеном случају потребно је преиспитати зашто средства нису запримљена ако је фактура достављена и успоставити одговарајуће контроле.

Код преноса појединих података из аналитичке евиденције у главну књигу, апликативно је ријешено да се сумирање по одређеној врсти средстава или трошкова врши директно на налогу књижења у главну књигу, без претходно креираног документа као књиговодствене исправе, што отежава контролу, као што је код обрачуна амортизације и преноса средстава из централног магацина у радне јединице.

Са преносом задужења средстава са једног лица на друго врши се сторно средстава у главној књизи и поново евидентира идентичним ставом, што сматрамо непотребним.

Код издавања објеката у закуп уговорено је рефундирање сразмјерног дијела трошкова (електрична енергија, гријање, вода, одвоз смећа и дио пореза на имовину) и на име истих закупцу нису достављана књижна терећења, већ су мјесечно испостављане фактуре, иако Предузеће није пружалац услуга. По престанку важења Закона о порезу на имовину одређене одредбе уговора о закупу, које се односе на рефундирање трошкова сразмјерног дијела пореза на имовину нису биле у примјени, јер није извршено усклађивање закључених уговора о закупу пословног простора са промјеном закона, односно ступањем на снагу Закона о порезу на непокретности.

4. Набавке

Управа Предузећа донијела је 11.04.2016. године Одлуку о усвајању Плана набавки за 2016. годину у укупном износу од 9.292.855 КМ са 173 поступка јавних набавки (отворени 84, конкурентски 41, директни споразум 38, преговарачки 2 и услуге по Анексу 2 дио Б 8). Износ од 2.421.595 КМ односи се на инвестиције, 6.701.260 КМ на набавке осталих роба, услуга и радова и 170.000 КМ односи се на набавке услуга по Анексу 2 дио Б. Током године наведени план је измијењен и допуњен на основу 13 одлука Управе Предузећа, након чега је укупан план набавки за 2016. годину износио 9.211.430 КМ.

По основу проведених поступака јавних набавки утврђених Планом набавки за 2016. годину закључени су уговори за: инвестиције у вриједности од 1.225.235 КМ (51% планираних инвестиција), набавке осталих роба, услуга и радова у вриједности од 3.564.350 КМ (53,2% наведеног плана) и по Анексу 2 дио Б покренут је само 1 поступак и закључен уговор у вриједности од 513 КМ.

Претходно наведени уговори реализовани су у 2016. години по основу: инвестиција у износу од 1.157.625 КМ (48%), набавке осталих роба, услуга и радова у износу од 3.051.370 КМ (45,5%) и по Анексу 2 дио Б у укупној вриједности од 513 КМ.

У складу са чланом 86. Закона који дефинише изузећа од примјене овог закона закључени су уговори у вриједности од 168.721 КМ.

Ревизијом проведених поступака јавних набавки у Предузећу у 2016. години нису констатоване значајније неправилности, а касно доношење Плана набавки за 2016. годину објашњено је у тачки 5. извјештаја.

5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана

Скупштина Предузећа донијела је 25.03.2016. године Програм инвестиција за период од 2016-2018. године, План рада и пословања за период 2016-2018. година и Пословну политику и план рада и пословања за 2016. годину.

Програмом инвестиција за период 2016-2018. година утврђене су инвестиције у укупном износу од 11.751.537 КМ (4.689.015 КМ у 2016. години, 4.309.155 КМ у 2017. години и 2.783.367 КМ у 2018. години). Програмом су дефинисана неопходна улагања у аутоматизацију и информатизацију процеса рада, набавку транспортних средстава, осавремењавање средстава поштанске мреже, те најнеопходнија улагања у објекте Предузећа и дата је напомена да саставни дио овог програма чине и покренуте инвестиције у 2015. години које нису реализоване до краја ове године. Наведена улагања су планирана по организационим јединицама Предузећа.

У пословној политици су наведене одређене мјере у циљу ефикасније борбе са конкуренцијом и постизања бржег, сигурнијег и квалитетнијег обављања технолошких фаза процеса рада, као што су: улагање у нова знања, нове технологије, подмлађивање кадровске структуре са високим знањем нових трендова које пружају информационе технологије. Истакнути су одређени фактори који утичу на садашњи степен развоја и отежену ликвидност Предузећа: недостатак инвестиционих средстава за развој поштанског система (након раздвајања са Телекомом), негативан утицај законске регулативе у погледу подређеног положаја поштанског система према банкама са становишта

обављања безготовинског платног промета у име и за рачун банака и нелојална конкуренција курирских служби у домену резервисаних поштанских услуга. У складу са претходно наведеним, у 2015. години покренута је, путем ресорног министарства, иницијатива за измјене и допуне 14 закона који индиректно утичу на пословање Предузећа).

Трогодишњи план рада и пословања и План рада и пословања за 2016. годину сачинила је Област рачуноводства и финансија уз координацију са радним јединицама Предузећа и другим областима и 27.11.2015. године у форми Нацрта доставила Управи Предузећа на разматрање, која је донијела Одлуку о усвајању 30.11.2015. године и доставила Одбору за ревизију на разматрање и давање евентуалних препорука. Одбор за ревизију је 22.01.2016. године разматрао трогодишњи и годишњи Нацрт плана рада и пословања Предузећа и дао препоруку Надзорном одбору да утврди приједлоге наведених планова, те исте упути Скупштини акционара Предузећа на разматрање и доношење. Надзорни одбор Предузећа је 07.03.2016. године утврдио приједлог Плана рада и пословања Предузећа за 2016. годину и за период 2016-2018. године и исти су упућени на Скупштину акционара Предузећа на усвајање.

Скупштина акционара је 25.03.2016. године донијела План рада и пословања са пословном политиком за 2016. годину и План рада и пословања за 2016-2018. година, који су 04.04.2016. године достављени Министарству саобраћаја и веза Републике Српске.

Трогодишњи план рада и пословања и Плана рада и пословања Предузећа за 2016. годину садрже план: физичког обима услуга, прихода, расхода, резултата пословања, зарада, запослених, биланса стања и токова готовине.

Планом за 2016. годину планирани су приходи у износу од 56.695.797 КМ (пословни приходи 55.019.662, финансијски приходи 464.136 КМ, остали приходи 1.202.000 и приходи по основу исправке грешака у ранијем периоду 10.000 КМ) и расхода у износу од 56.652.359 КМ (пословни расходи 55.232.164 КМ, финансијски расходи 313.194 КМ, остали расходи 1.097.000 КМ и расходи по основу исправке грешака у ранијем периоду 10.000 КМ).

Програмом инвестиција у 2016. години планиране су инвестиције у износу од 4.689.015 КМ: изградња грађевинских објеката и других капиталних улагања (495.100 КМ), реконструкција и адаптација грађевинских објеката и уградња система (591.250 КМ), набавка и уградња информacionих и других система (1.876.035 КМ), набавка поштанске опреме и механизације (896.930 КМ), набавка остале опреме и намјештаја (119.880 КМ) и набавка транспортних и других средстава (718.820 КМ).

Финансирање је планирано из властитих средстава (97%), осим дијела набавки поштанске опреме и механизације (3%).

Иако свјесни чињенице да без инвестиционих улагања нема развоја, имајући и виду економско финансијску ситуацију читавог окружења као и отежану ликвидност Предузећа, руководство Предузећа се определијелило да 2016. година буде година смањених инвестиционих улагања у циљу нормалног сервисирања створених обавеза како према буџету тако и према добављачима, те су улагања у инвестиције у Плану набавки за 2016. годину планирана у значајно мањем износу (2.421.595 КМ).

Остварење плана прати се у оквиру извештаја о пословању Предузећа који се раде квартално и достављају на разматрање Управи, Одбору за ревизију и Надзорном одбору. Осим плана прати се и остварење у односу на претходни период.

Према Извјештају о пословању Предузећа у 2016. години, сачињеном у марту 2017. године, приходи су остварени у износу од 58.365.760 КМ (103% у односу на план), а расходи у износу од 58.853.987 КМ (104% у односу на план).

Разматрање претходно наведених планова од стране Одбора за ревизију и утврђивање приједлога од стране Надзорног одбора трајало је скоро четири мјесеца, односно активности усаглашавања су трајале предуго. Исто је утицало на благовремено доношење Плана набавки за 2016. годину, јер је чланом 4. Правилника о јавним набавкама у Преузећу дефинисано да се план набавки доноси на основу усвојеног годишњег плана рада и пословања и програма инвестиција, што је даље утицало на степен извршења планираних набавки у 2016. години по питању провођења поступака јавних набавки и закључивања уговора (поједини поступци провођења јавних набавки окончани су у наредној години), као и извршење финансијског плана.

Препоручујемо Руководству Предузећа да обезбиједи правовремено доношење планова рада (трогодишњег и годишњег), као и програма инвестиција у циљу ефикасније реализације истих.

6. Финансијски извјештаји

6.1. Биланс успјеха

6.1.1. Приходи

Укупни приходи исказани су у износу од 58.365.760 КМ, а односе се на: пословне приходе (56.041.972 КМ), финансијске приходе (1.167.947 КМ), остале приходе (992.318 КМ), приходе од усклађивања вриједности имовине (10.421 КМ) и приходе по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година (153.102 КМ).

У оквиру **пословних прихода** исказани су: приходи од продаје робе на домаћем тржишту (227.538 КМ), приходи од продаје учинака (52.578.074 КМ) и остали пословни приходи (3.236.360 КМ).

Приходи од продаје робе на домаћем тржишту углавном се односе на приходе по основу продаје вриједносница (185.383 КМ) и приход од бифеа (42.155 КМ).

Приходи од продаје учинака односе се на приходе остварена на домаћем тржишту у износу од 51.898.017 КМ и на иностраном тржишту у износу од 680.057 КМ.

Значајнији дио прихода од продаје учинака остварен је по основу: продаје поштанских марака (2.7651.799 КМ), испоруке писмоносних пошиљки (30.382.606 КМ), консалтинг услуга (2.631.887 КМ), пакетских услуга (365.371 КМ), брзе поште (1.080.59 КМ), провизије од продаје туђе робе и вриједносница (572.627 КМ); исплата путника за: пензије (3.167,072 КМ), инвалиднине (956.172,82 КМ), путника социјалне помоћи (552.310 КМ), дјечијег додатка (325.346 КМ), поштанских путника (791.795 КМ), уплата и исплата за рачун физичких и правних лица (6.107.202 КМ), допунских услуга на захтјев корисника (438.465 КМ).

Приходи од консалтинг услуга односе се на приходе остварене по основу преноса пошиљки у области међународног поштанског саобраћаја које се обављају у складу са прописима Свјетског Поштанског Савеза, споразумима са иностраним јавним поштанским оператерима, испоручиоцем пошиљки и Упутством о царинском поступку у поштанском промету („Службени гласник БиХ“ број 57/09). У исказаном износу прихода садржани су трошкови који се рефундирају у износу од 2.522.670 КМ, заједно са обрачунатом провизијом од 4% и накнадом за издавање поштанских докумената.

Остали пословни приходи односе се на приходи од издавања имовине под закуп (2.538.745 КМ) и дознака фондова за накнаде које се рефундирају (697.615 КМ).

Приходи од закупа, углавном се односе на приходе од закупа: земљишта (61.561 КМ), објеката (2.207.259 КМ) и рефундираних трошкова који се јављају код издатих пословних простора (269.816 КМ).

Финансијски приходи односе се на: приходе од камата (1.164.657 КМ), позитивне курсне разлике (2.939 КМ) и остале финансијске приходе (351 КМ).

Приходи од камата исказани су углавном по основу обрачунате затезне камате купцима због неплаћања рачуна у уговореном року (1.052.890 КМ) и камата по судским пресудама (85.768 КМ).

Остали приходи исказани су у износу од 992.318 КМ, а чине их: добици по основу продаје материјала (16.326 КМ), вишкови, изузимајући вишкове залиха учинака (123.137 КМ), наплаћена отписана потраживања (554.921 КМ), приходи по основу уговорене заштите од ризика, који не испуњавају услове да се искажу у оквиру ревалоризационих резерви (66.942 КМ) и приходи од укидања неискоришћених дугорочних резервисања и остали непоменути приходи (230.992 КМ).

Приходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешке из ранијих година исказани су у износу од 153.102 КМ и углавном се односе на исправку грешке настале приликом евидентирања резултата пописа за 2015. годину (116.768 КМ) и корекције процијењених прихода у размјени међународних пошиљки по коначном обрачуна за 2015. годину (33.732 КМ).

6.1.2. Расходи

Укупни расходи исказани су у износу од 58.853.987 КМ, а односе се на: пословне расходе (56.428.493 КМ), финансијске расходе (445.227 КМ), остале расходе (1.547.029 КМ), расходе од усклађивања вриједности имовине (94.513 КМ) и расходе по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година (338.725 КМ).

У оквиру пословних расхода исказани су трошкови: набавне вриједност продате робе (85.106 КМ), материјала (2.895.408 КМ), зарада, накнада зарада и осталих личних расхода (40.090.984 КМ), производних услуга (7.163.466 КМ), амортизације (3.045.943 КМ), резервисања (226.993 КМ), нематеријални трошкови (без пореза и доприноса) у износу од 2.443.669 КМ, пореза (289.715 КМ) и доприноса (87.209 КМ).

Набавна вриједност продате робе односи се на исказану набавну вриједност вриједносница у поштама и набавну вриједност робе у бифеу у Управи Предузећа, која се исказује са раздужењем залиха по извршеној продаји истих.

Трошкове материјала чине: трошкови режијског материјала (1.076.300 КМ) и трошкови горива и енергије (1.819.108 КМ).

Трошкови режијског материјала односе се на трошкове: резервних дијелова за одржавање опреме, материјала за ПТТ манипулацију, поштанских марака, ауто гума, службене и заштитне одјеће и обуће, ситног инвентара, материјала за одржавање чистоће, компјутерског и канцеларијског материјала. Наведени материјал се води на залихама које се у складу са потребама раздужују по просјечној набавној цијени у складу са рачуноводственим политикама Предузећа и у висини истих исказани су наведени трошкови.

Трошкови горива и енергије односе се на трошкове: нафтних деривата (609.775 КМ), чврстог горива (189.946 КМ), електричне енергије (739.859 КМ) и топлотне енергије (279.527 КМ).

Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода исказани су у износу од 40.090.984 КМ, а чине 68% укупно исказаних расхода у 2016. години. Односе се на трошкове бруто зарада и бруто накнада зарада у износу од 39.452.555 КМ (трошкови бруто зарада 25.405.621 КМ, бруто накнада зарада 13.976.475 КМ, бруто накнада члановима надзорног одбора 38.618 КМ, бруто накнада члановима одбора за ревизију 31.841 КМ) и остале личне расходе у износу од 638.429 КМ (по основу помоћи запосленима за случај смрти 101.859 КМ, трошкова запослених на службеном путу 56.962 КМ, превоза радника на посао и са посла 337.532 КМ, употребе властитог аута у службене сврхе 500 КМ, бруто накнада за одржавање мопеда 107.370 КМ и бруто накнада по уговору о дјелу 34.207 КМ).

Са доношењем новог Закона о раду, као прелазно рјешење до усклађивања аката Предузећа са овим законом, Управа Предузећа је по прибављеном мишљењу Министарства рада и борачко-инвалидске заштите од 01.08.2016. године дефинисала акта Предузећа која нису у супротности са наведеним законом и примјењивала их код обрачуна личних примања у 2016. години. У складу са новим Законом о раду, закључен је Колективни уговор Предузећа за поштански саобраћај Републике Српске а.д. Бања Лука 20.03.2017. године и донесен Правилник о разврставању радних мјеста по коефицијентима сложености 28.03.2017. године, у којима је наведено да са ступањем на снагу истих престаје да важи Правилник о раду Предузећа од 06.04.2011. године.

Висина зарада за чланове Управе Предузећа утврђена је на начин прописан Закључцима Владе Републике Српске од 03.03.2011. године и од 11.01.2013. године, који се досљедно примјењују.

У оквиру трошкова бруто накнада зарада исказане су накнаде регреса за годишњи одмор (2.109.687 КМ) и накнаде за топли оброк запослених (6.732.409 КМ). Због недовољности средстава, Управа Предузећа донијела је Закључак 16.01.2017. године, којим је дефинисано да се укалкулишу трошкови по основу регреса за годишњи одмор преко резервисања и да се исплате у дванаест мјесечних рата са почетком од децембара 2016. године.

Накнаде члановима Одбора за ревизију дефинисане су одлуком Надзорног одбора од 27.06.2007. године, а накнаде члановима Надзорног одбора одлуком Скупштине акционара Предузећа од 01.04.2015. године, у висини 400 КМ.

Накнаде су обрачунате у висини и на начин дефинисан Правилником о раду који је био у примјени до закључивања колективног уговора.

Трошкови производних услуга (7.263.466 КМ) односе се на трошкове: транспортних услуга (3.158.373 КМ), услуга одржавања (883.588 КМ), закупа (299.742 КМ), рекламе и пропаганде (69.700 КМ) и осталих услуга (2.852.063 КМ).

Трошкови транспортних услуга углавном се односе на трошкове: брзе поште (61.044 КМ), праћења возила (329.468 КМ), телефонских услуга (131.116 КМ), телефонских говорница (93.499 КМ) и консајмент услуга, које су објашњене код прихода (2.522.670 КМ).

Трошкови услуга одржавања односе се на трошкове текућег одржавања сталних материјалних средстава у износу од 551.293 КМ, текућег одржавања софтвера 172.942 КМ и трошкове услуга инвестиционог одржавања сталних материјалних средстава у износу од 159.353 КМ.

Трошкови закупа односе се на закуп пословних простора (166.019 КМ), закуп опреме (92.487 КМ) и закуп линка и остале закупе (41.236 КМ).

Трошкови осталих услуга углавном се односе на трошкове: за обављање међународног упутничког промета (73.375 КМ), транзитних и терминалних писмоносних пошиљки у међународном саобраћају (675.625 КМ), транзитних и терминалних пакатских пошиљки у међународном саобраћају (103.176 КМ), међуоператерске размјене писмоносних пошиљки у унутрашњем саобраћају (1.558.197 КМ), међуоператерске размјене писмоносних пошиљки са иностранством по извршеној процјени у складу са утврђеном методологијом (79.727 КМ) и комуналне услуге (223.618 КМ).

Трошкови амортизације исказани су у износу од 3.045.943 КМ. Обрачун је извршен по пропорционалној методи током процијењеног корисног вијека трајања сталне имовине, у складу са утврђеним рачуноводственим политикама.

Трошкови резервисања исказани су у износу од 226.992 КМ, а односе се на резервисања за одлазак у пензију (114.080 КМ) и резервисања за судске спорове (112.912 КМ).

Трошкови резервисања за одлазак у пензију исказани су на основу Одлуке Надзорног одбора о прихватању актуарског обрачуна садашње вриједности отпремнина приликом одласка радника у пензију на дан 31.12.2016. године у износу од 114.080 КМ, који је сачињен у складу са МРС 19 - Примања запослених. У току године обрачунате су, у складу са прописима Републике Српске, отпремнине за 24 радника у укупном износу од 47.326 КМ и исплаћене на терет резервисаних средстава.

Трошкови резервисања за судске спорове исказани су у износу од 112.912 КМ у складу са МРС 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства, што је објашњено у тачки 6.5. извјештаја.

Нематеријални трошкови без пореза и доприноса у износу од 2.443.669 КМ односе се на трошкове: непроизводних услуга у износу од 299.799 КМ (трошкови: ревизије финансијских извјештавања, нотарских, адвокатских и услуга вјештачења, стручног усавршавања, набавки лиценци, услуга чишћења просторија, консултантских услуга), репрезентације (21.956 КМ), премије осигурања (335.163 КМ), платног промета (1.207.041 КМ), чланарина у износу од 388.365 КМ (чланарине агенцији за поштански саобраћај, регулаторној агенцији за комуникације, међународним организацијама, остале чланарине) и остале нематеријалне трошкове у износу од 191.345 КМ (трошкови огласа, административне, судске и остале таксе, трошкови претплате на стручне часописе, стипендије).

Од наведених трошкова најзначајнији су трошкови платног промета, од којих се највећи дио односи на банкарске услуге по рачунима који се воде у ванбилансној евиденцији који су отворени за обављање финансијских услуга за физичка и

правна лица (1.162.620 KM) и банкарску провизију по редовним рачунима Предузећа (33.094 KM).

Трошкови пореза (289.715 KM) односе се на: порез на имовину (109.221 KM), накнаде за коришћење шума (41.410 KM), накнаде за противпожарну заштиту (22.473 KM), накнаде за коришћење вода (27.189 KM), републичку таксу (68.072 KM) и остале порезе и накнаде (21.350 KM).

Трошкови доприноса исказани су у износу од 87.209 KM, а односе се на: доприносе за професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалида (59.722 KM), доприносе за пензијско и инвалидско осигурање по увећаној стопи (21.541 KM) и остале доприносе (5.863 KM).

Финансијски расходи (445.227 KM) углавном се односе се на расходе камата (442.493 KM), негативне курсне разлике 2.153 KM и остале финансијске расходе (581 KM).

Расходе камата чине: камате по дугорочном кредиту (172.231 KM), камате по краткорочним овердрафт кредитима (2.711 KM) и затезне камате (267.551 KM). Највећи дио затезних камата (250.277 KM) обрачунат је по рјешењима Пореске управе Републике Српске о принудној наплати пореских обавеза, које Предузеће није измирило у законом прописаном року.

У оквиру ових расхода исказани су расходи који се односе на камату која је доспјела на наплату у 2015. години у износу од 13.314 KM, те су исти прецијењени, а расходи по основу исправке грешке из ранијег периода потцијењени за наведени износ. Наведена класификација није утицала на финансијски резултат.

Остали расходи (1.547.029 KM) односе се на: губитке по основу продаје и расходовања нематеријалних средстава, некретнина, постројења и опреме (88.833 KM), мањкове, изузимајући мањкове залиха учинака (956 KM), расходе по основу исправке вриједности и отписа потраживања (1.014.964 KM) и расходе по основу расходовања залиха материјала и робе и остале расходе у износу од 442.276 KM.

Губици по основу продаје и расходовања нематеријалних средстава, некретнина и постројења и опреме у износу од 88.833 KM односе се на неотписану вриједност и додатне трошкове расходовања некретнина исказаних на основу пописа извршеног на дан 31.12.2016. године по основу усклађивања књиговодственог са стварним стањем од којих се највећи износ (68.322 KM) односи на расходе поште Брод (површина пословног простора поште Брод исказана у књигама Предузећа прије пописа била већа од површине исказане у Изводу из књиге уложених уговора о продаји пословних зграда).

Расходи по основу исправке вриједности и отписа потраживања, исказани су у складу са утврђеним рачуноводственим политикама, а углавном се односе на исправку потраживања од: купаца за отпрему пошиљки са зарачунатим каматама (190.014 KM), Бобар банке (509.122 KM), Пореске управе Републике Српске за неизвршени поврат комуналне таксе на фирму од јединица локалне самоуправе (180.800 KM), комуналних предузећа за изгубљену добит (78.285 KM), Фонда здравственог осигурања Републике Српске (4.251 KM) и физичких лица у износу од 45.514 KM (пљачке пошта и бивши радници).

Расходи по основу расходовања залиха материјала и робе и осталих расхода углавном се односе на расходе по основу судских спорова (183.228 KM) и принудне наплате пореског дуга по рјешењима Пореске управе Републике Српске (197.739 KM). Расходи по основу судских спорова потцијењени су за износ од 27.149 KM који

се односи на расходе по основу исплаћена два судска спора исказана у оквиру личних примања, која су прецијењена за исти износ.

Расходи од усклађивања вриједности имовине (94.513 КМ) односе се на отпис инвестиција у току (РЈ Поштански центар Бања Лука 68.812 КМ и надogradња зграде Управе Предузећа 28.701 КМ). У складу са МРС 36 – Умањење вриједности имовине, Предузеће је извршило процјену инвестиција у току које се односе на извршена улагања за израду идејних и изведбених пројеката рађених 2007. године који се нису могли реализовати због неријешених имовинско правних односа.

Расходи по основу исправке грешака из ранијих година (338.725 КМ), односе се на разлике између признатих (процијењених) трошкова и стварних за које се коначан обрачун врши у току наредне године. Обрачуни се врше у складу са Методологијом за обрачун завршне фазе у међуоператерском поштанском саобраћају и терминалних и транзитних трошкова у међународном поштанском саобраћају.

6.1.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха Предузеће је исказало нето губитак у износу од 488.227 КМ као резултат исказаног: добитка по основу редовне активности у износу од 336.199 КМ (пословни губитак у износу од 386.521 КМ коригован за финансијске приходе у износу од 1.167.947 КМ и финансијске расходе у износу од 445.227 КМ), губитка по основу осталих прихода и расхода у износу од 554.711 КМ, губитка по основу усклађивања вриједности имовине у износу од 84.092 КМ, прихода по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година у износу од 153.102 КМ и расхода по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година у износу од 338.725 КМ.

У 2016. години исказани су и добици утврђени директно у капиталу, по основу смањења ревалоризационих резерви на сталним средствима, у износу од 513.764 КМ, те је укупан нето резултат обрачунског периода, односно нето добитак исказан у износу од 25.537 КМ.

6.2. Биланс стања

Укупна актива у Билансу стања Предузећа на дан 31.12.2016. године исказана је у износу од 108.495.688 КМ, коју чине пословна актива у износу од 83.689.043 КМ (стална средства 72.573.389 КМ и текућа средства 11.115.654 КМ) и ванбилансна актива у износу од 24.806.645 КМ. Укупна актива је уравнотежена са укупном пасивом коју чине пословна пасива у износу од 83.689.043 КМ (капитал 65.401.157 КМ, резервисања и разграничени приходи 1.013.384 и обавезе 17.274.502 КМ) и ванбилансна пасива у износу од 24.806.645 КМ.

6.2.1. Актива

6.2.1.1. Стална средства

Стална средства на дан 31.12.2016. године исказана су у износу од 72.573.389 КМ (набавна вриједност 137.600.016 КМ, исправка вриједности 65.026.627 КМ), а односе се на: нематеријална средства, некретнине, постројења и опрему, средства културе и дугорочне финансијске пласмане.

У 2016. години исказана су повећања вриједности сталних средстава: по основу набавки у износу од 1.824.294 КМ (нематеријалних средстава 82.473 КМ, грађевинских објеката 303.588 КМ, опреме која се углавном односи на набавку рачунара, теретних возила и намјештаја 1.183.226 КМ, набавки исказаних као

средства у припреми 255.007 КМ), по основу разлика утврђених пописом 129.525 КМ (земљишта 46.430 КМ, грађевинских објеката 70.295 КМ, опреме 12.800 КМ) и процјене фер вриједности филателије 10.421 КМ, а умањења су исказана по основу: продаје земљишта у износу од 5.720 КМ, обрачунате амортизације у износу од 3.045.943 КМ која одговара исказаним трошковима амортизације (нематеријална средства 39.852 КМ, грађевински објекти 1.729.447 КМ и опрема 1.276.644 КМ) и расхода и отписа 137.579 КМ (грађевински објекти 121.838 КМ и опрема 15.741 КМ).

Нематеријална средства исказана су у износу од 515.124 КМ (набавна вриједност 2.549.542 КМ, исправка вриједности 2.034.418 КМ), а односе се на програме за рачунаре.

Некретнине, постројења и опрема у износу од 71.474.683 КМ (набавна вриједност 134.456.442 КМ, исправка вриједности 62.981.759 КМ) односе се на: земљиште у износу од 14.396.018 КМ, грађевинске објекте у износу од 50.386.150 КМ (набавна вриједност 91.515.899 КМ, исправка вриједности 41.129.749 КМ), опрему у износу од 4.684.121 КМ (набавна вриједност 26.299.257 КМ, исправка вриједности 21.615.136 КМ) и некретнине, постројења и опрему у припреми у износу од 2.008.394 КМ.

У оквиру грађевинских објеката исказани су станови у вриједности од 468.156 КМ (седам станова). Два стана су на основу судских пресуда из 2016. године, које су ријешене у корист подносиоца тужби (лица која станују у становима) у 2017. години приватизована и искњижена из билансне евиденције. Имајући у виду наведене судске пресуде, остали станови за које се наплаћује одређена закупнина, нису класификовани као инвестициона имовина, већ је у току детаљна анализа статуса наведених станова од старне Области за правне послове Предузећа, након чега ће се заузети одговарајући став.

У оквиру инвестиција у току води се изградња стамбено-пословног простора у Сокоцу која је започета 1997. године и изградња стамбеног комплекса „Чвориште“ у Бањој Луци започета 2000. године, у сврху рјешавања стамбених проблема запослених. У Извјештају Централне пописне комисије наведено је да за инвестицију у Сокоцу планским актима Предузећа нису предвиђена средства за реализацију, да је намјера Предузећа да се приступи продаји наведеног објекта и да су у 2016. години упућена писма намјере Министарству рада и борачко инвалидске заштите и Министарству за избјегла и расељена лица Републике Српске за продају наведеног објекта, а за инвестицију у Бањој Луци наведено је да је крајем 2012. године израђен елаборат о могућим варијантама наставка активности на основу кога је Управа Предузећа донијела Одлуку да се предметно земљиште понуди на продају, након што се у потпуности ријеша имовинско правни статус земљишта, те да планским актима нису предвиђена финансијска средства за реализацију наведене инвестиције. Према писаном објашњењу, није извршена рекласификација на имовину намијењену продаји, јер продаја још није врло вјероватна као што захтијева МСФИ-5 Стална имовина која се држи за продају и престанак пословања, параграф 7.

Према аналитчкој евиденцији, одређени број сталних средстава је на дан 31.12.2016. године у потпуности амортизован, а и даље је у употреби. За дио наведених средстава који се односи на опрему рађена је процјена 2012. године и иста се користе због недовољности средстава како би се купила нова опрема, што је у разматрању. У потпуности је амортизован и софтвер „MIS2Open“ за који постоји закључен уговор са добављачем о одржавању по основу којег су исказани

значајни трошкови одржавања (наведено код трошкова одржавања). Уговореним одржавањем обезбијеђена је функционалност истог чиме је продужен корисни вијек наведеног средства.

Препоручујемо директору предузећа да обетбиједи да се у складу са МРС 16 Некретнине, постројења и опрема, параграф 51, изврши процјена корисног вијека нефинансијске имовине (софтвер) и изврше потребна евидентирања.

Евиденцију о документованости власништва на сталним средствима води Служба за правне послове по радним јединицама, који садржи назив непокретности, посједовно стање, стање по земљишно књижном улошку и површину, што је усаглашено са књиговодственом евиденцијом при чему је наведено да се „backbone“ објекти (радио релејне станице) чија је вриједност на дан 31.12.2016. године исказана у износу од 998.268 КМ, не воде у евиденцији о документованости власништва, већ само у књиговодственој евиденцији, јер су постављени на земљишту које није власништво Предузећа. На основу успостављене евиденције о документованости власништва на непокретностима утврђено је да Предузеће за одређене непокретности исказане у пословним књигама не посједује доказе о власништву, те је у току поступак усклађивања са стањем у земљишним књигама. На непокретностима Предузећа нису уписани терети (хипотека и сл.).

У оквиру некретнина, постројења и опреме исказан је дати аванс за некретнине, постројења и опрему у износу од 236.874 КМ који је у цјелости исправљен, а односи се на аванс дат добављачу по Уговору о извођењу грађевинско-занатских радова на изградњи пословно-стамбеног објекта у Сокоцу од 13.05.2002. године. Исправка потраживања извршена је 2007. године, вођен је судски спор и донесена пресуда у корист Предузећа. Судска одлука је постала правоснажна и извршна у децембру 2012. године, а према члану 379. став 1. Закона о облигационим односима застара наведеног потраживања је 10 година, односно у конкретном случају наведена потраживања застаријевају у децембру 2022. године. Према извјештају Централне банке БиХ од 28.12.2016. године рачуни туженог су угашени и блокирани, те уколико не буде могућа наплата у новчаним средствима, Предузеће је у свом приједлогу за извршење навело да ће наплату потраживања покушати извршити пописом, запљеном, процјеном и продајом покретних ствари или непокретности које су у својини извршеника.

Средства културе у износу од 521.173 КМ односе се на филателију.

Дугорочни финансијски пласмани у износу од 62.409 КМ (набавна вриједност 72.859 КМ, исправка вриједности 10.450 КМ) односе се на дугорочне стамбене кредите дате у ранијем периоду. На дан 31.12.2016. године није извршена, у складу са МРС 1- Презентација финансијских извјештаја, параграф 66 тачка ц), рекласификација потраживања која доспијевају до годину дана у износу од 14.159 КМ.

Препоручујемо директору Предузећа да обезбиједи да се дугорочна потраживања која доспијевају у наредној години класификују на дан биланса стања као краткорочна, у складу са МРС ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја, параграф 66 тачка ц).

6.2.1.2. Текућа средства

У оквиру **текуће имовине** исказане су залихе и дати аванси у износу од 444.514 КМ и краткорочна потраживања, краткорочни пласмани и готовина у износу од 10.671.140 КМ.

Залихе су исказане у износу од 444.224 КМ, а односе се на: залихе материјала у износу од 379.078 КМ (брuto износ 1.574.167 КМ, исправка вриједности 1.195.089 КМ) и залихе робе у износу од 65.146 (брuto износ 231.961 КМ, исправка вриједности 166.815 КМ).

Залихе материјала чини: материјал у складишту за израду учинака у износу од 81.924 КМ (највећим дијелом се односи на материјал за птт манипулацију, односно израду образаца за влстите потребе и разна препакивања пошилики за потребе дистрибуције у складу са закљученим уговорима), резервни дијелови (181.781 КМ), алат, инвентар и ХТЗ опрема (22.170 КМ), остали материјал у складишту (20.260 КМ) и алат и инвентар у употреби у износу од 72.943 КМ (брuto износ 1.268.032 КМ, исправка вриједности 1.195.089 КМ).

Залихе робе чини: роба у складишту (депо) у нето износу од 28.507 КМ (брuto износ 133.882 КМ, укалкулисана разлика у цијени 85.723 КМ и укалкулисани порез на додату вриједност 19.652 КМ), роба у малопродајним објектима у нето износу од 36.638 КМ која се односи на робу у поштама у износу од 33.963 КМ (брuto износ 86.523 КМ, укалкулисана разлика у цијени 39.915 КМ и укалкулисани порез на додату вриједност 12.645 КМ) и роба у бифеу у нето износу од 2.675 КМ (брuto износ 11.555 КМ, укалкулисана разлика у цијени 7.201 КМ и укалкулисани порез на додату вриједност 1.679 КМ).

Врједновање наведених залиха вршено је у складу са утврђеним рачуноводственим политикама.

Дати аванси исказани су у нето износу од 290 КМ (брuto износ 404.214 КМ и исправка вриједности 403.924 КМ). Углавном се односе на два добављача који по наведеном основу дугују 9.847 КМ и 394.077 КМ. Наведени аванси су из ранијег периода, у цијелости су исправљени и поднесене су тужбе. По тужби за наплату износа од 9.847 КМ донесена је 23.12.2005. године правоснажна и извршна пресуда по којој је добављач био обавезан извршити поврат примљеног аванса уз припадајућу затезну камату. Правна служба је дала објашњење да је остала још само једна могућност наплате, тј. да промијене средство извршења те да захтијевају продају покретних ствари пред надлежним судом, а уколико нема покретних ствари неће се успјети са наплатом, те преостаје само да се потраживање отпише.

По тужби за наплату износа од 394.077 КМ донесена је првостепена пресуда 07.10.2016. године и уложена жалба, односно процес је још у току.

Краткорочна потраживања исказана су у износу од 8.433.539 КМ (брuto износ 11.240.965 КМ, исправка вриједности 2.807.426 КМ), а односе се на потраживања од купаца у земљи 7.760.949 КМ (брuto износ 8.525.067 КМ, исправка вриједности 764.118 КМ), потраживања од купаца из иностранства 14.386 КМ, потраживања из специфичних послова 48 КМ и друга краткорочна потраживања 658.156 КМ (брuto износ 2.701.464 КМ, исправка вриједности 2.043.308 КМ).

На дан 31.12.2016. године у оквиру потраживања од купаца исказана су потраживања од буџетских корисника (Буџета Републике, буџета јединица локалне самоуправе и фондова) на име извршених поштанских услуга у износу од 3.789.245 КМ и по основу затезних камата у износу од 968.796 КМ, док су истовремено

исказане обавезе према Пореској управи Републике Српске за порезе и доприносе на лична приимања, што је објашњено код обавеза у тачки 6.2.2.3. извјештаја.

Спорна потраживања нису посебно класификована у главној књизи, јер није дефинисано Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама, али су исказана одвојено у аналитичкој евиденцији, те је на основу исте у складу са наведеним правилником извршена исправка потраживања на терет расхода текућег периода у износу од 190.014 КМ.

Препоручујемо директору Предузећа да обезбиједи да се рачуноводствена политика за сумњива и спорна потраживања утврђена интерним актом усклади са чланом 14. став 7. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Друга краткорочна потраживања највећим дијелом се односе на потраживања: од запослених 41.590 КМ (по основу: трошкова мобилних телефона који се рефундирају, закупа и штете причињене предузећу), од фондова социјалне сигурности за накнаде које се рефундирају (525.816 КМ), од бивших радника Предузећа (894.621 КМ), по основу депозита код Бобар банке (909.147 КМ), по рјешењу Пореске Управе Републике Српске за комуналну таксу на фирму (180.800 КМ), за изгубљену добит (120.845 КМ) и од физичких лица за крађу (25.462 КМ).

Потраживања за накнаде које се рефундирају углавном се односе на потраживања од Фонда здравственог осигурања Републике Српске (463.681 КМ). Због кашњења код измирења обавеза по основу доприноса на лична примања, нису били правовремено створени услови за рефундацију средстава од наведеног фонда. По измирењу обавеза, поднесени су захтјеви за рефундацију на основу којих су донесена рјешења од стране Фонда здравственог осигурања Републике Српске и укупна потраживања наплаћена у 2017. години.

Готовина и готовински еквиваленти исказани су у износу од 544.913 КМ, а чине их новчана средства: на рачунима код пословних банака у домаћој валути (218.833 КМ), девизним рачунима (80.020 КМ), издвојена новчана средства-готовински депозит пошта (86.060 КМ) и остала новчана средства за исплате упутница (160.000 КМ).

Новчана средства на рачунима банака на дан 31.12.2016. године усаглашена су са стварним стањем утврђеним пописом.

Активна временска разграничења исказана су у износу од 1.690.210 КМ, од којих се значајнији износи односе на унапред плаћене премије осигурања (104.256 КМ) и обрачунате приходе по основу међународног и међуоператерског обрачуна писмоносних и пакетских пошиљки за 2016. годину (1.426.301 КМ).

6.2.2. Пасива

6.2.2.1. Капитал

Капитал Друштва на дан 31.12.2016. године исказан је у износу од 65.401.157 КМ., који чине: акцијски капитал (38.754.233 КМ), ревалоризационе резерве (28.421.255 КМ) и задржана зарада (513.764 КМ) кориговани за губитак текуће године исказан у билансу успјеха (488.227) и губитак ранијих година (1.799.867 КМ.)

Акцијски капитал је усаглашен са евиденцијом Централног регистра хартија од вриједности Републике Српске на дан 31.12.2016. године, а учешће у структури је

слједеће: Акцијски фонд Републике Српске 65% (25.190.566 КМ), ваучер понуда 20% (7.750.532 КМ), Фонд пензијског и инвалидског осигурања Републике Српске 10% (3.875.423 КМ) и Фонд за реституцију 5% (1.937.712 КМ).

Исказана задржана зарада као нераспоређени добитак ранијих година, односи се на укидање ревалоризационих резерви за износ обрачунате увећане амортизације по основу извршене процјене сталне имовине, у складу са МРС 16 Некретнине, постројења и опрема, параграф 41.

6.2.2.2. Резервисања и разграничени приходи

Резервисања и разграничени приходи на дан 31.12.2016. године исказани су у износу од 1.013.384 КМ, а односе се на резервисања за накнаде и бенефиције запослених у износу од 695.440 КМ (резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију), резервисања за судске спорове (112.912 КМ) и по основу примљених донација у опреми у ранијем периоду 205.032 КМ.

6.2.2.3. Обавезе

Обавезе на дан 31.12.2016. године исказане су у износу од 17.274.502 КМ, а односе се на дугорочне обавезе (592.741 КМ) и краткорочне обавезе (16.681.761 КМ).

Дугорочне обавезе односе се на обавезе по дугорочном кредиту из 2015. године чије је стање на дан 31.12.2016. године усаглашено са стањем банке путем извода отворених ставки.

Краткорочне обавезе односе се на краткорочне финансијске обавезе (2.030.198 КМ), обавезе из пословања (4.641.991 КМ) обавезе за бруто зараде и накнаде зарада (7.000.388 КМ), друге обавезе (107.949 КМ), порез на додатну вриједност (76.969 КМ), обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине (66.987 КМ) и пасивна временска разграничења и краткорочна резервисања (2.757.279 КМ).

Краткорочне финансијске обавезе односе се на: дио дугорочног кредита који доспијева за плаћање до једне године (1.720.923 КМ), краткорочни овердрафт кредит за одржавање текуће ликвидности (305.112 КМ) и остале краткорочне финансијске обавезе (4.163 КМ).

Обавезе из пословања чине: примљени аванси од купаца у износу од 120.908 КМ, обавезе према добављачима 4.513.826 КМ и остале обавезе из пословања 7.257 КМ.

Обавезе за зараде и накнаде зарада односе се на неизмирене обавезе за децембар мјесец као и дио обавеза за период септембар-новембар 2016. године, које су измирене у 2017. години.

Друге обавезе односе се на обавезе према Надзорном одбору и Одбору за ревизију (3.600 КМ), нето обавезе по уговору о дјелу (3.750 КМ) и средства за међународни упутнички саобраћај – Црна Гора (100.599 КМ).

Обавезе за порез на додатну вриједност исказане су по основу обрачунатог пореза на додатну вриједност на фактурисане услуге које нису ослобођене пореза на додатну вриједност.

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине чине обавезе за накнаде за коришћење шума, вода и обавезе за порезе и доприносе на остала лична примања.

У току 2016. године Пореска управа Републике Српске донијела је више рјешења о принудној наплати пореског дуга (3.779.464 КМ), затезних камата (267.551 КМ) и

трошкова принудне наплате (197.739 KM) и извршила принудну наплату, док су истовремено постојала ненаплаћена потраживања од Пореске управе и других буџетских корисника на која је Предузеће такође обрачунало затезне камате (968.796 KM). На дан 31.12.2016. године исказане су обавезе према Пореској управи Републике Српске за порезе и доприносе на лична примања у износу од 4.587.844 KM и потраживања од Пореске управе Републике Српске и других буџетских корисника (укључујући кориснике буџета јединица локалне самоуправе и фондове) у износу од 4.758.042 KM, за које нису извршене пријаве обавеза од стране буџетских корисника у систем мултилатералне компензације, због чега је Предузеће остало без могућности наплате наведених потраживања.

Препоручујмо руководству предузећа да у сарадњи са Пореском управом, у циљу елиминисања негативних ефеката (обрачуна затезних камата, блокада рачуна и обрачуна додатних трошкова принудне наплате), изнађе могућност измирења међусобних обавеза и потраживања.

Пасивна временска разграничења и краткорочна резервисања чине: унапријед обрачунати расходи периода у износу од 795.586 KM (односе се на обрачун у складу са утврђеном методологијом међуоператерске размјене писмоносних пошиљки), разграничени приходи по основу правоснажних судских пресуда до окончања поступка код Уставног суда (90.216 KM) и краткорочна резервисања у износу од 1.871.477 KM која се односе на регрес за годишњи одмор, што је наведено у тачки 6.1.2. извјештаја.

6.2.3. Ванбилансна евиденција

На дан 31.12.2016. године, стање ванбилансне активе и пасиве исказано је у износу од 24.806.645 KM, а односи се на: туђу робу (6.539.577 KM), примљене авале и гаранције (1.596.662 KM), дате авале и гаранције (11.339.720 KM) и осталу ванбилансну активу (5.303.707 KM).

Туђа роба се углавном односи на: таксене и друге марке, инстант лутрију, телекард картице, новине, часописе, књиге уџбенике и другу робу. Најзначајнији дио од укупних залиха се односи на административне таксе (5.900.675 KM).

Дати авали и гаранције односе се на дате мјенице за обезбијеђења плаћања по закљученим уговорима за дугорочни кредит и краткорочне кредите (овердрафт) узете код пословних банака.

Примљени авали и гаранције у износу од 1.565.517 KM односе се на примљене мјенице на име обезбијеђења извршења послова од стране добављача.

Осталу ванбилансну активу чине: новчана средства на трансакционим рачунима (1.283.354 KM), поштанске марке у (1.868.318 KM), филателија (2.140.492 KM) и потраживање за боловање за које Предузеће није поднијело захтјев Фонду здравственог осигурања Републике Српске за рефундацију боловања (38.543 KM).

Новчана средства на рачунима чине: примљена и наплаћена туђа средства за које постоји обавеза исплате, преноса на рачуне крајњих корисника или поврата неисплаћених средстава (упутнице за исплату инвалиднина, пензија, социјалних давања и др.)

6.3. Биланс новчаних токова

У Билансу токова готовине за период од 01.01. до 31.12.2016. године исказани су укупни приливи готовине у износу од 64.219.116 KM, одливи готовине у износу 63.943.435 KM и нето прилив готовине у износу од 275.681 KM, што одговара

промјени износа стања готовине на крају обрачунског периода (544.913 KM) у односу на стање готовине на почетку обрачунског периода (269.203 KM) кориговано за износе курсних разлика по основу прерачуна готовине (позитивне 180 KM и негативне 151 KM).

Код токова готовине из пословних активности исказан је нето прилив готовине у износу од 3.389.477 KM (приливи 61.524.155 KM, одливи 58.134.678 KM), из активности инвестирања нето одлив готовине у износу од 1.667.141 KM (приливи 94.519 KM, одливи 1.761.660 KM) и из активности финансирања нето одлив готовине у износу од 1.446.655 KM (приливи 2.600.442 KM, одливи 4.047.097 KM).

Приливи готовине из активности финансирања исказани су по основу повлачења средстава овердрафт кредита, а одливи по основу поврата истог и отплате дугорочног кредита. По налазу ревизије одливи по основу отплате дугорочног кредита исказани су мање за 78.222 KM, а одливи по основу исплата добављачима више за исти износ.

6.4. Временска неограниченост пословања

Према MPC 1 Презентација финансијских извјештаја, параграф 25, финансијски извјештаји се састављају на основу начела сталности пословања, а у складу са параграфом 26, у процјењивању да ли је претпоставка сталности пословања прикладна, руководство узима у обзир све доступне информације о будућности за најмање дванаест мјесеци од краја извјештајног периода.

Предузеће има законску обавезу праћења покривености трошкова приходима код пружања одређених услуга и утврђивања недостајућих неопходних средстава за обављање послова која се обезбјеђују из буџета Републике Српске.

Законом о поштанским услугама Републике Српске дефинисано је да Предузеће врши слjedeће поштанске услуге: универзалне, финансијске, електронске, допунске и остале поштанске услуге. Универзалне поштанске услуге односе се на резервисане, које може пружити само Предузеће и нерезервисане поштанске услуге, које осим Предузећа могу обављати и други поштански оператери. Чланом 27. став 4. наведеног закона дефинисано је да уколико се средства за рад Предузећа не обезбиједe на начин прописан у ставу 2. и 3. овог члана да се дио неопходних средстава обезбјеђује из буџета Републике Српске у складу са Законом о извршењу буџета. Предузеће је у складу са чланом 28. истог закона утврдило Правила о методологији за алокацију прихода и трошкова насталих у процесу вршења поштанских услуга на резервисане и нерезервисане и утврђивању износа субвенције из буџета Републике Српске. У складу са наведеном методологијом утврђено је да је у 2015. години финансијски резултат био позитиван и да нису постојали услови за остваривање права на субвенцију, а у 2016. години приход од резервисаних услуга и добит остварена вршењем нерезервисаних и других поштанских услуга нису били довољни за покриће трошкова насталих по основу обављања резервисаних поштанских услуга у износу од 488.227 KM, те је упућен захтјев надлежним министарствима Владе Републике Српске за одобравање субвенције. У наведени захтјев укључени су и износи утврђених потребних субвенција за 2012. годину (2.043.416 KM) и 2013. годину (6.716.123 KM) које нису одобрене по ранијим захтјевима.

У напоменама уз финансијске извјештаје за 2016. годину објављено је да су на тржишту присутна ограничења везана за остваривање прихода у складу са чланом 9. Закона о поштанским услугама Републике Српске (дефинише резервисане

услуге) из разлога што се писмоносне пошиљке за које је прописано да их може преносити само Предузеће не достављају истом на пренос, већ их достављају правна лица самостално, против којих је Предузеће покренуло судске поступке за накнаду штете по основу изгубљене добити. У случају непокривености трошкова приходима, средства се у складу са чланом 27. став 4. наведеног закона, обезбјеђују из буџета Републике Српске у складу са Законом о извршењу буџета.

6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Према подацима објављеним у Напоменама уз финансијске извјештаје за 2016. годину, у Предузећу се води значајан број судских спорова који се прате у Области за правне, опште и послове људских ресурса и врши процјена исхода истих за потребе финансијског извјештавања.

Закључно са 31.12.2016. године, на нивоу Предузећа евидентирано је укупно 228 спорова од којих је 182 по тужбама Предузећа укупне вриједности потраживања у износу од 6.533.296 КМ и 46 спорова по предметима у којима је Предузеће тужена страна, по којима су укупна дуговања износила 3.323.125 КМ.

На основу извршене процјене исхода судских спорова и Одлуке Управе Предузећа од 01.02.2017. године, за судске спорове за које је процијењено да могу довести до одлива средстава у 2017. години, извршено је резервисање на терет расхода 2016. године у износу од 112.912 КМ.

6.6. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје Предузећа за 2016. годину сачињене су Забиљешкене у задовољавајућој форми, које упућују на повезане информације приказане у Билансу стања, Билансу успјеха и Билансу новчаних токова, а додатне информације о ставкама приказаним у Извјештају о промјенама на капиталу објављене су заједно са информацијама које се односе на ставке биланса стања, односно нису приказане на систематичан начин.

Препоручујемо директору Предузећа да обезбиједи да се објављивања у Напоменама уз финансијске извјештаје врше на систематичан начин у складу са МРС ЈС 1-Презентација финансијских извјештаја, параграф 113.

Ревизијски тим

Нада Трнинић, с.р.

Босиљка Петрашевић, с.р.

Браниславка Јовандић, с.р.